

## Motion till riksdagen 2025/26:3864

av **Martin Ådahl m.fl. (C)**

### med anledning av skr. 2025/26:51 Riksrevisionens rapport om generella statsbidrag som stabiliseringspolitiskt instrument

---

#### Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att rekommendationerna i Riksrevisionens rapport ska bli konkreta åtgärder och tillkännager detta för regeringen.

#### Motivering

Centerpartiet välkomnar Riksrevisionens viktiga granskning (RiR 2025:19) av de generella statsbidragen under covid-19-pandemin. Rapporten bekräftar en bild av en struktur i den statliga styrningen som brister i långsiktighet, transparens och respekt för kommunsektorns olika förutsättningar, vilket blev särskilt tydligt under pandemins krisförlopp. Riksrevisionens slutsatser är allvarliga: De tillfälliga statsbidragen var inte alltid rätt dimensionerade för de faktiska intäktsbortfallen och hade begränsad effekt på verksamheten, och beslutsunderlagen från regeringen var otydliga. Stöden ledde i många fall inte till bibehållen eller utökad service, utan innebar plötsliga och tillfälliga överskott och en risk för att nödvändiga effektiviseringar sköts på framtiden.

Regeringens skrivelse är dessvärre ett otillräckligt svar på denna kritik, särskilt vad gäller de grundläggande strukturproblemen vad gäller statens förhållningssätt till kommuner och regioners förutsättningar. Regeringens svar om risken för urholkad budgetdisciplin och ineffektiv resursanvändning är otillräckliga. Att regeringen dessutom avser att endast beakta rekommendationerna i ett framtida, obestämt arbete med det finanspolitiska ramverket är för svagt. Kommuner och regioner behöver tydliga och förutsägbara spelregler, inte vaga löften.

Centerpartiet har länge drivit linjen att statlig styrning och stöd till kommunsektorn ska ske genom generella, inte riktade, statsbidrag. Riktade bidrag leder till ökad

byråkrati och minskat lokalt självbestämmande och missgynnar ofta mindre kommuner som saknar administrativa resurser att söka och redovisa stöden. De riktade statsbidragen bör därför fasas ut till förmån för generella bidrag som också tar sig an de geografiska orättvisorna i välfärden, som har påtagligt ojämlika förutsättningar i olika delar av landet.

Riksrevisionens rapport visar riskerna med stora, plötsliga och otydligt kommunicerade tillskott. En framtida krisstödsmodell måste därför primärt bygga på förstärkta generella statsbidrag som ger lokalt förtroendevalda makten att fördela resurserna där de gör mest nytta – oavsett om det är i skolan, vården eller omsorgen.

Riksrevisionen kritiserar med rätta regeringen för att inte ha analyserat behoven separat för kommuner och regioner. Centerpartiet vill gå längre och understryka att förutsättningarna skiljer sig markant även mellan olika typer av kommuner. En kris slår olika mot en storstadskommun och en liten landsbygdskommun.

Därför måste en framtida modell för krisstöd vara differentierad och ta hänsyn till de skilda förutsättningar som finns i hela landet. Att fördela stöd enbart baserat på folkmängd är ett alltför trubbigt instrument som inte tar hänsyn till lokala och regionala behov.

Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med besked om hur Riksrevisionens rekommendationer ska omsättas i konkret handling, inte bara i framtida överväganden. Sveriges kommuner och regioner förtjänar bättre.

*Martin Adahl (C)*

*Anders Karlsson (C)*

*Ulrika Liljeberg (C)*